

Suvestinė redakcija nuo 2005-01-01 iki 2007-09-11

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [34-851](#), i. k. 0971100NUTA00000370

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1997 m. balandžio 16 d. Nr. 370
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatus (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimą Nr. 844 „Dėl statybos valstybinės priežiūros“ (Žin., 1996, Nr. [68-1653](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1997 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 370
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m.
liepos 12 d. nutarimo Nr. 867 redakcija)

TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS BEI STATINIŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪROS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros bei statinių naudojimo priežiūros nuostatai (toliau vadinama – šie Nuostatai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą bei statinių naudojimo priežiūrą, nustato priežiūrą atliekančių institucijų funkcijas ir teises.

2. Šie Nuostatai privalomi visoms institucijoms, atliekančioms teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą bei statinių naudojimo priežiūrą, taip pat kitiems su teritorijų planavimo, statybos ir statinių naudojimo procesu ar procedūromis susijusiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

3. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atlieka:

3.1. valstybės, Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos ir apskrities lygmens bendrojo bei specialiojo teritorijų planavimo (išskyrus žemėtvarkos schemas, kaimo plėtros žemėtvarkos projektus, žemėvaldos projektus (planus), miškų tvarkymo schemas ir vidinės miškotvarkos planus bei projektus) ir valstybės sienos, krašto apsaugos bei strateginės reikšmės objektų teritorijų detaliojo planavimo, kurių dokumentus tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Vyriausybės įgaliota institucija ar apskrities viršininkas, – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos;

3.2. savivaldybės lygmens bendrojo, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, detaliųjų planų – apskričių viršininkų administracijos per savo teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentus (skyrius);

3.3. valstybės, regiono ir apskrities lygmens žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldos specialiųjų planų (projektų), taip pat žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų ir konsolidacijos projektų – Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos;

3.4. savivaldybės lygmens žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldos specialiųjų planų (projektų) - apskričių viršininkų administracijos per savo žemės tvarkymo departamentus;

3.5. miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos planų (projektų) – Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija.

4. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka:

4.1. apskrities lygiu – apskričių viršininkų administracijos per savo teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentus (skyrius);

4.2. valstybės lygiu – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos;

4.3. branduolinės energetikos objektų statybos – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos ir Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#)) 32 straipsnio 9 dalyje nurodytos institucijos pagal kompetenciją.

5. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinę priežiūrą atlieka šių Nuostatų 30 punkte nurodytos statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos pagal įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją.

6. Statybinių inžinerinių geodezinių tyrinėjimų valstybinę priežiūrą atlieka apskričių viršininkai ir Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos pagal kompetenciją.

7. Statybinių inžinerinių geologinių, geotechninių ir kitų šios srities tyrimų valstybinę priežiūrą atlieka Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

8. Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šios institucijos (viešojo administravimo subjektai):

8.1. ypatingų statinių, taip pat valstybinės reikšmės ir rizikos objektuose esančių statinių, išskyrus šių nuostatų 8.2 ir 8.3 punktuose nurodytus statinius, – apskričių viršininkų administracijos pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą sąrašą;

8.2. susisieikimo komunikacijų ir su jomis susijusių kitų inžinerinių statinių, taip pat hidrotechnikos statinių Baltijos jūroje ir vidaus vandens telkiniuose – Susisieikimo ministerija ir (ar) jos įgaliotos organizacijos (išskyrus susisieikimo komunikacijas, kurios nepriklauso jos valdymo sričiai) pagal Susisieikimo ministerijos patvirtintą sąrašą;

8.3. gyvenamųjų namų ir kitų statinių, nenurodytų šių Nuostatų 8.1 ir 8.2 punktuose, – savivaldybių administracijos;

8.4. statinių įrangos ir paskirties reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą – statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos.

9. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra, statybos valstybinė priežiūra bei statinių naudojimo priežiūra atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos žemės įstatymu (Žin., 1994, Nr. [34-620](#); 2004, Nr. [28-868](#)), Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)), kitais įstatymais, teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, normatyviniais statybos techniniais dokumentais, statinio saugos ir paskirties normatyviniais dokumentais, kitais teisės aktais ir šiais Nuostatais.

10. Šiuose Nuostatuose vartojamos pagrindinės sąvokos apibrėžtos šių Nuostatų 9 punkte nurodytuose teisės aktuose.

11. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros institucijų nurodymai jų kompetencijos klausimais privalomi visiems su teritorijų planavimu ir statyba susijusiems fiziniams ir juridiniams asmenims, taip pat savivaldybėms.

12. Statinių naudojimo priežiūrą atliekančių institucijų nurodymai jų kompetencijos klausimais privalomi statinių naudotojams ir techniniams prižiūrėtojams.

13. Pareigūnais, atliekančiais teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, turi teisę būti specialistai, atestuoti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka (kai valstybinę priežiūrą atlieka šių Nuostatų 3.1, 3.2 ir 3.5 punktuose nurodytos institucijos) arba Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka (kai valstybinę priežiūrą atlieka šių Nuostatų 3.3 ir 3.4 punktuose nurodytos institucijos).

14. Statybos valstybinę priežiūrą atliekantys pareigūnai, be Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatytos atestacijos, privalo būti atestuoti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka (patikrinama, ar jie susipažinę su Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, kitais statybą reglamentuojančiais teisės aktais).

15. Statinių naudojimo priežiūrą turi teisę vykdyti institucijų, kurioms ši priežiūra pavesta, įgalioti specialistai, turintys aukštąjį arba aukštesnįjį techninį išsilavinimą.

16. Statybinių inžinerinių geodezinių, geologinių, geotechninių ir kitų šios srities tyrimų, teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinę priežiūrą bei statinių naudojimo priežiūrą atliekančių institucijų vykdomos priežiūros ypatumai nustatomi atitinkamos institucijos nuostatuose ar kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II. VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO PRIEŽIŪRA

17. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra – tai bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir derinimo procedūrų kontrolė, taip pat tikrinimas, ar sprendiniai atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

18. Juridiniai ir fiziniai asmenys, pateikę pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumento ir gavę planavimo organizatoriaus motyvuotą atsakymą dėl jų pasiūlymų atmetimo, gali jį apskųsti

valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai per mėnesį nuo jo gavimo dienos. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos pateikia motyvuotą atsakymą, kuris įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskūstas teismui.

19. Teritorijų planavimo dokumentas teikiamas tikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai pasibaigus šių Nuostatų 18 punkte nurodytam dokumento sprendinių apskundimo terminui. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą turi pateikti planavimo organizatoriui per 20 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento pateikimo tikrinti dienos.

20. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija pagal kompetenciją vykdo šias funkcijas:

20.1. tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai atitinka planavimo sąlygas, ar atliktos visos teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo, derinimo procedūros, ar sprendiniai ir procedūros atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus;

20.2. nustačiusi šių Nuostatų 20.1 punkte nurodytų reikalavimų pažeidimus, reikalauja juos ištaisyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, nesilaikantiems reikalavimų taiko administracinio poveikio priemones;

20.3. teikia teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai motyvuotas išvadas dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo;

20.4. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#)) nustatyta tvarka pagal kompetenciją nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus (skundus) teritorijų planavimo klausimais. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos arba Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos šiuos skundus nagrinėja, kai jie pagal kompetenciją jau buvo išnagrinėti apskrities viršininko, tačiau jo priimtas sprendimas netenkina pareiškėjo;

20.5. teikia Aplinkos ministerijai pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių tobulinimo;

20.6. bendradarbiauja su teritorijų planavimo dokumentų rengėjais ir organizatoriais, planavimo sąlygas pateikiančiomis institucijomis, kai nagrinėjami šie dokumentai.

21. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos metodiškai vadovauja valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekantiems apskričių viršininkų administracijų teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentams (skyriams), tikrina jų darbą ir patikrinimo išvadas teikia apskričių viršininkams. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos metodiškai vadovauja apskričių viršininkų administracijų žemės tvarkymo departamentams, atliekantiems savivaldybės lygmens žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldos specialiųjų planų (projektų) teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, tikrina jų darbą ir patikrinimo išvadas teikia apskričių viršininkams. Valstybinei aplinkos apsaugos inspekcijai, atliekančiai miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos planų (projektų) teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, vadovauja Aplinkos ministerija.

22. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą pagal kompetenciją kontroliuoja valstybės ir savivaldybės institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

III. STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

23. Apskrities viršininko administracija:

23.1. pagal kompetenciją atlikdama visų statinių statybos valstybinę priežiūrą (išskyrus branduolinės energetikos objektus) apskrities lygiu, tikrina, ar:

23.1.1. statiniai projektuojami laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos: ar yra privalomieji statinio projekto rengimo dokumentai, ar statinio projektas atitinka jų reikalavimus, ar atlikta jo privalomoji ekspertizė ir projektas pataisytas pagal privalomasias ekspertizės pastabas, ar projekto sudėtis atitinka statybos techninių reglamentų nustatytą sudėtį, ar projekto ir jo ekspertizės vadovai

turi būtinus kvalifikacijos atestatus, ar statybos leidimai savivaldybėse išduoti laikantis nustatytos tvarkos;

23.1.2. statinys statomas pagal išduotą statybos leidimą, ar statomas statinys atitinka šiame leidime nurodytus pagrindinius statinio techninius rodiklius ir statinio naudojimo paskirtį; kai statomas nesudėtingas statinys ir leidimas neprivalomas, – ar statinys statomas turint šiam atvejui normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytus dokumentus;

23.1.3. statinio statyba ir griovimas nepažeidžia įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemės sklypo nuosavybę, valdymą ar naudojimą kitais pagrindais, teritorijų planavimo dokumentų (kai jie privalomi) reikalavimų, trečiųjų asmenų pagrįstų interesų, statinio projektavimo sąlygų sąvado;

23.1.4. statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovai atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir Aplinkos ministerijos nustatytus atestavimo kvalifikacinius reikalavimus;

23.1.5. atliekama statinio statybos techninė priežiūra ir statinio projekto vykdymo priežiūra (kai jos privalomos), ar rangovas (kai statoma rangos būdu) laikosi šių priežiūrų pareigūnų į statybos darbų žurnalą įrašytų reikalavimų, ar statybos darbų vykdymo dokumentai atitinka normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytus reikalavimus;

23.1.6. statinio laikančiosios konstrukcijos statomos ir montuojamos iš statybos produktų, turinčių atitikties dokumentus;

23.2. išduoda statybos leidimą statiniui kelių savivaldybių valdomoje teritorijoje, statiniui, kurio statytojas (užsakovas) yra savivaldybė, statiniui, skirtam krašto apsaugos reikmėms (statinių, skirtų krašto apsaugos reikmėms, sąrašas tvirtinamas ir statybos leidimai išduodami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 941 „Dėl Statinių, skirtų krašto apsaugos reikmėms, sąrašo tvirtinimo ir statybos leidimų išdavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [64-2601](#));

23.3. tvarko savivaldybės ir apskrities viršininko administracijos išduotų statybos leidimų apskaitą ir sąrašą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, taip pat statistikos atskaitomybę;

23.4. dalyvauja statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

23.5. vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 278 „Dėl dokumentų, teiktinų Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui registruojant senus statinius, įsigytus ar pastatytus iki 1991 m. liepos 25 d., sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [24-990](#)), organizuoja senų statinių, pastatytų iki 1991 m. liepos 25 d. kaimo vietovėse, patikrinimus ir surašo aktus dėl galimybės juos toliau naudoti ir registruoti Nekilnojamojo turto registre;

23.6. statytojui perleidžiant nebaigtą statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinį kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui, išduoda pažymą, kad statinys statomas, rekonstruojamas ar kapitališkai remontuojamas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto (statinių, kuriems privalomas projekto tvirtinimas, - patvirtinto projekto);

23.7. įvykus Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 25 straipsnyje apibrėžtai statinio avarijai, teikia apskrities viršininkui įsakymo dėl avarijos tyrimo ir likvidavimo komisijos skyrimo projektą ir organizuoja jos darbą, skiria savo atstovą į kitų institucijų paskirtas komisijas, kai tiriamos avarijos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka;

23.8. vykdo savavališkos statybos prevenciją ir šalina savavališkos statybos padarinius Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (Žin., 1985, Nr. 1-1), Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatyta tvarka;

23.9. informuoja statybos ar statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijas apie priimtas savavališkos statybos padarinių šalinimo priemones, kai šios institucijos, aptikusios savavališką statybą, raštu į ją kreipiasi;

23.10. po to, kai statyba sustabdoma (27 punkte nurodytais atvejais), statytojui ir rangovui įvykdžius įteiktus reikalavimus, išduoda raštišką sutikimą, kad statinys būtų statomas toliau.

24. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos:

24.1. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka išduoda leidimus statyti ar rekonstruoti branduolinės energetikos objektus, tvarko išduotų leidimų apskaitą,

sąrašą ir statistikos atskaitomybę, atlieka šių objektų statybos valstybinę priežiūrą; gavusi statytojo (užsakovo) prašymą sudaryti baigto statyti branduolinės energetikos objekto pripažinimo tinkamu naudoti komisiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 (Žin., 1994, Nr. [63-1238](#); 2003, Nr. [27-1089](#)), nustatyta tvarka teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo projektą dėl šios komisijos sudarymo;

24.2. metodiškai vadovauja apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (skyriui), atliekančiam teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, tikrina, ar ši priežiūra atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymą ir kitus statybą reglamentuojančius teisės aktus, ir patikrinimo išvadas teikia apskrities viršininkui;

24.3. pagal šių Nuostatų 25 punkto reikalavimus atrankos būdu tikrina bet kurio Lietuvos Respublikoje statomo statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių subjektų ir statybos dalyvių veiklą, viešai skelbia tikrinimo išvadas ir rekomendacijas pašalinti nustatytus pažeidimus bei trūkumus (jeigu jų yra);

24.4. atrankos būdu tikrina, ar statinių projektai ir statinių ekspertizės atitinka normatyvinius statybos techninius dokumentus, ar statybos leidimai išduoti laikantis nustatytos tvarkos;

24.5. sustabdo apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

24.6. tvarko statinių avarijų apskaitą, analizuoja avarijų priežastis, rengia jų prevencijos priemones ir kontroliuoja, kaip jos vykdomos;

24.7. dalyvauja Aplinkos ministerijos vykdomose teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros specialistų tobulinimo programose;

24.8. nustačiusi teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų pažeidimus, teikia aplinkos ministrui pasiūlymus dėl projektavimo, ekspertizės ir statybos įmonių, taip pat pagrindinėms statybos techninės veiklos sritims vadovaujančių specialistų neatestavimo arba išduotų atestatų panaikinimo ar galiojimo sustabdymo;

24.9. rengia normatyvinių statybos techninių dokumentų, reglamentuojančių statybos valstybinę priežiūrą, projektus ir teikia juos aplinkos ministrui, nagrinėja kitų institucijų parengtus šių dokumentų projektus, teikia pastabas ir pasiūlymus;

24.10. po to, kai statyba sustabdoma, statytojui ir rangovui įvykdžius reikalavimus, išduoda raštišką sutikimą, kad statinys būtų statomas toliau.

25. Statomų naujų ypatingų statinių valstybinę priežiūrą atliekama inspektuojant. Inspektuojama šia tvarka:

25.1. privalomai inspektuojami šie etapai:

25.1.1. I etapas – pamatai, rūsys (jeigu yra);

25.1.2. II etapas – pagrindinės laikančiosios konstrukcijos (atlikus jų parametrų geodezinę kontrolę);

25.2. pasirinktinai inspektuojama bet kurio statybos proceso metu;

25.3. inspektuojama vadovaujantis šių Nuostatų 23.1 punkto reikalavimais, inspektavimo rezultatai įrašomi statinio statybos darbų žurnalo specialiame skyriuje.

26. Kitų (neypatingų) statinių valstybinę priežiūrą vykdoma pasirinktinai inspektuojant šių Nuostatų 25.3 punkte nustatyta tvarka.

27. Statinio statyba (išskyrus branduolinės energetikos objektus) sustabdoma, kai:

27.1. teismui pateiktas prašymas (pareiškimas) panaikinti statybos leidimą;

27.2. statomas statinys neatitinka statybos leidime nurodytų statinio ploto, tūrio matmenų ir statinio naudojimo paskirties;

27.3. nustatoma, kad statytojas arba rangovas pažeidė statinio projekto sprendinius, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus;

27.4. paaiškėja statinio projekto klaidos, dėl kurių kyla statinio avarijos pavojus;

27.5. statybos leidimas netenka galios;

27.6. nustatoma, kad statinys statomas ar griauamas savavališkai.

28. Statinio statybos sustabdymo akto formą ir savavališkos statybos akto surašymo tvarką ir formą nustato Aplinkos ministerija.

29. Normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymą tarp valstybės institucijų nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus tvirtina juos parengusi pagal kompetenciją valstybės institucija, suderinusi su Aplinkos ministerija, kuriai pavesta tvirtinti statybos techninius reglamentus.

30. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų vykdymo valstybinę priežiūrą bei kontrolę atlieka šių Nuostatų 29 punkte nurodytų valstybės institucijų padaliniai, inspekcijos (įstaigos) prie šių institucijų ir šių institucijų įgaliotos įstaigos (pagal kompetenciją). Atlikdamos valstybinę priežiūrą bei kontrolę, jos vykdo ir šias funkcijas:

30.1. nustato statinio projektavimo sąlygas (pagal kompetenciją) ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi vykdant statybą;

30.2. nustatytą tvarką dalyvauja atliekant (arba atlieka specialiąją) statinio projekto ekspertizę ir statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

30.3. raštu informuoja apskrities viršininko administraciją apie nustatytą savavališką statybą ir ją sustabdo, jeigu įstatymai ir kiti teisės aktai joms suteikia teisę sustabdyti statinio statybą ar griovimą;

30.4. vykdo kitas teisės aktų priskirtas funkcijas, susijusias su statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybine priežiūra.

IV. TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ TEISĖS

31. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai turi teisę:

31.1. nagrinėti ir spręsti nesutarimus tarp teritorijų planavimo sąlygas parengusių institucijų ir planavimo organizatoriaus dėl teritorijų planavimo dokumentų, nurodytų šių Nuostatų 3.1 punkte, o kai nagrinėjami nesutarimai, susiję su aplinkos apsaugos, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugos reikalavimų taikymu, – spręsti juos kartu su valstybės institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugą;

31.2. nustatę, kad statybos leidimas išduotas neteisėtai, siūlyti apskrities viršininkui:

31.2.1. kreiptis į teismą su prašymu išduotą statybos leidimą panaikinti;

31.2.2. sustabdyti savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

31.3. sustabdyti apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

31.4. pagal kompetenciją vykdydami statybos valstybinę priežiūrą, naudotis apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių) pareigūnams suteiktomis teisėmis, nurodytomis šių Nuostatų 34 punkte;

31.5. nustatę, kad statinys statomas savavališkai, pareikalauti iš statytojo pašalinti savavališkos statybos padarinius arba dėl jų pašalinimo kreiptis į teismą.

32. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai ir Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnai turi teisę (pagal kompetenciją):

32.1. nagrinėti ir spręsti nesutarimus tarp institucijų, parengusių valstybės, regiono ar apskrities lygmens žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldos specialiųjų planų (projektų), miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos planų (projektų) planavimo sąlygas bei planavimo dokumentus, ir planavimo organizatorių; spręsti ginčus dėl šių dokumentų projektų derinimo;

32.2. gauti iš planavimo organizatoriaus, planavimo dokumento rengėjo ir derinančios institucijos rašytinius ir žodinius paaiškinimus, dokumentų nuorašus ir kitą informaciją, susijusią su prižiūrimų teritorijų planavimo dokumentų rengimu.

33. Apskrities viršininkas turi teisę:

33.1. pareiškėjo prašymu imtis priemonių, kad būtų sustabdytas statinio projektavimas, jeigu rengiamo (parengto) statinio projekto sprendiniai neatitinka patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų privalomųjų reikalavimų, ir pareikalauti, kad nebūtų išduotas statybos leidimas, o jeigu statybos leidimas išduotas neteisėtai, – kad jis būtų panaikintas;

33.2. spręsti ginčus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros klausimais, kurių pagal kompetenciją neišsprendžia apskričių viršininkų administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai);

33.3. žemės tvarkymo departamentų pareigūnų teikimu:

33.3.1. spręsti ginčus tarp institucijų, išdavusių savivaldybės lygmens žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldos specialiųjų planų (projektų) rengimo sąlygas, šiuos planavimo dokumentus derinančių institucijų, planavimo organizatorių ar planavimo dokumentų rengėjų;

33.3.2. gauti iš planavimo organizatoriaus, planavimo dokumento rengėjo ir derinančios institucijos rašytinius ir žodinius paaiškinimus, dokumentų nuorašus ir kitą informaciją, susijusią su prižiūrimų teritorijų planavimo dokumentų rengimu;

33.4. spręsti nesutarimus tarp juridinių arba fizinių asmenų ir savivaldybių institucijų dėl detaliojo plano rengimo sąlygų nustatymo arba projekto (statinio) atitikties patvirtintam detaliam planui.

34. Apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių) pareigūnai turi teisę:

34.1. nustatę, kad statybos leidimas išduotas neteisėtai:

34.1.1. kreiptis į teismą su prašymu išduotą statybos leidimą panaikinti;

34.1.2. sustabdyti savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

34.2. atšaukti techninio prižiūrėtojo reikalavimą sustabdyti statybą, jeigu jis prieštarauja teisės aktų ar normatyvinių statybos dokumentų reikalavimams;

34.3. reikalauti iš statytojo (užsakovo) atlikti statomo statinio ekspertizę šiais atvejais: kai įvyko statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos; kai gautas statytojo (užsakovo) ar statinio naudotojo skundas, kad statinys neatitinka esminių reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, arba kai yra prielaidų, kad šie reikalavimai yra pažeisti stichinių nelaimių ar kitų ekstremalių situacijų metu;

34.4. reikalauti statytojo ir rangovo pašalinti statinio projekto ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimų padarinius;

34.5. sustabdyti statinio statybą šių Nuostatų 27 punkte nurodytais atvejais, pareikalauti iš statybos dalyvių Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka pašalinti nustatytus įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, o jeigu jų teisėti reikalavimai nevykdomi, - kreiptis į teismą;

34.6. netrukdomi patekti, jeigu tai susiję su jų pareigomis, į statybvietais, statomus, rekonstruojamus, remontuojamus ar griaujamus statinius, juose esančius butus ir reikalauti statybos dalyvių pateikti visus statybos dokumentus. Į statybvietais, esančias karinėse teritorijose, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros pareigūnai jų funkcijoms atlikti įleidžiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 187 „Dėl civilinių institucijų pareigūnų funkcijų atlikimo karinėse teritorijose“ (Žin., 2000, Nr. [17-413](#)) nustatyta tvarka;

34.7. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių teisės pažeidimų bylas teismui;

34.8. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais kreiptis į teismą su prašymu iškelti civilinę bylą, kad būtų atlyginta valstybei padaryta žala dėl įstatymų, kitų teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimo;

34.9. atstovauti teisme institucijai pagal įgaliojimą;

34.10. tikrinti, ar statinio statybos techninio prižiūrėtojo ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo veikla atitinka įstatymus, kitus teisės aktus ir normatyvinius statybos techninius

dokumentus, o jeigu yra pažeidimų, taikyti jiems įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas poveikio priemonės;

34.11. reikalauti ir gauti iš planavimo organizatoriaus, teritorijų planavimo dokumento ir statinio projekto rengėjo, derinančios institucijos, statybos dalyvių rašytinius ir žodinius paaiškinimus, dokumentų nuorašus ir kitą informaciją apie jų veiklą, susijusią su teritorijų planavimu ir statyba;

34.12. kreiptis į policiją, kai statybos dalyviai neleidžia statybos valstybinės priežiūros pareigūnams atlikti tarnybinių funkcijų;

34.13. teikti pagal kompetenciją teritorijų planavimo ir statybos institucijoms, statinių savininkams privalomus reikalavimus pašalinti jų padarytus įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ar projektų pažeidimus;

34.14. perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą dėl asmenų, padariusių šiurkščius teritorijų planavimo dokumentų, statinių projektų arba normatyvinių statybos techninių dokumentų pažeidimus, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn;

34.15. teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis nustatytais atvejais reikalauti, kad planavimo organizatorius papildomai derintų teritorijų planavimo dokumento projektą;

34.16. gauti iš ministerijų, departamentų, savivaldybių administracijų direktorių (jų įgaliotų savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų), registrų tvarkytojų, apskričių viršininkų administracijų ir kitų institucijų informaciją, kurios reikia šiuose Nuostatuose nurodytoms funkcijoms vykdyti;

34.17. analizuoti statinių projektus, statybos procesus, statybos proceso dalyvių veiklą ir teikti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos pasiūlymus dėl normatyvinių statybos techninių dokumentų ir projektų tobulinimo, įmonių ir specialistų kvalifikacijos atestatų galiojimo panaikinimo ar sustabdymo;

34.18. gauti savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) išduotų statybos leidimų kopijas.

35. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų, taip pat inžinerinių geodezinių, geologinių, geotechninių ir kitų šios srities tyrimų valstybinės priežiūros institucijos, pagal joms įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktą kompetenciją atlikdamos statinio saugos ir paskirties reikalavimų, taip pat tyrimų valstybinę priežiūrą, turi teisę:

35.1. sustabdyti statinio statybą ar griovimą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais arba pareikalauti, kad statybą sustabdytų apskrities viršininko administracija (jeigu įstatymai ir kiti teisės aktai joms nesuteikia tokios teisės). Apie statybos sustabdymą visais atvejais turi būti informuojamas apskrities viršininkas;

35.2. pagal kompetenciją tikrinti statinių statybą ir teikti privalomuosius reikalavimus (nurodymus) statybos dalyviams, jeigu nesilaikoma normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų;

35.3. pagal kompetenciją taikyti sankcijas ir teikti reikalavimus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais;

35.4. naudotis kitomis teisėmis, suteiktomis šių Nuostatų, taip pat statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų veiklą reglamentuojančių teisės aktų.

V. STATINIŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪRA

36. Statinių naudojimo priežiūrą atliekančios institucijos (viešojo administravimo subjektai, nurodyti šių Nuostatų 8 punkte) tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo, statinių saugos ir paskirties reikalavimus.

37. Atliekančioms statinių naudojimo priežiūrą institucijoms (viešojo administravimo subjektams), išskyrus statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijas, metodiškai vadovauja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

38. Institucijos, atliekančios statinių naudojimo priežiūrą, kartu su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos rengia ir vykdo statinių priežiūrą atliekančių pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo programas.

39. Institucijų pareigūnai (specialistai), atliekantys statinio naudojimo priežiūrą, turi teisę:

39.1. reikalauti, kad statinio naudotojas (jo paskirta statinio techninės priežiūros tarnyba ar specialistas) pateiktų privalomuosius statinio priežiūros dokumentus, tarp jų: statinio techninį pasą ar techninės apskaitos kortelę, šildomų pastatų, kurių naudingasis plotas didesnis kaip 1000 kvadratinų metrų, techninį-energetinį pasą (pastato energetinio naudingumo sertifikatą), statinio techninės priežiūros žurnalą, statinio periodinių ir specialiųjų apžiūrų aktus ir kitus Vyriausybės įgaliotų institucijų ar statinio naudotojo nustatytus dokumentus;

39.2. reikalauti atlikti statinio ekspertizę tais atvejais, kai įvyko statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos; gautas statytojo (užsakovo) skundas, kad statinys neatitinka esminių reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, arba kai yra prielaidų, kad šie reikalavimai yra pažeisti stichinių nelaimių ar kitų ekstremalių situacijų metu;

39.3. paaiškėjus, kad statinio būklė kelia pavojų statinyje ar arti jo gyvenančių, dirbančių ar kitais tikslais būnančių žmonių sveikatai, gyvybei ar aplinkai, atsižvelgdami į grėsmės pobūdį, pareikalauti, kad statinio naudotojas imtųsi priemonių žmonėms apsaugoti, jeigu būtina, pareikalauti, kad būtų organizuota jų evakuacija, sustabdytas statinio naudojimas, uždrausta bet kokia veikla statinyje (jeigu reikia, – ir statinio sklype ar teritorijoje);

39.4. nustatyti terminus visiems 39.3 punkte išvardytiems veiksams įvykdyti ir nedelsiant pranešti statinio savininkui (kai naudotojas nėra statinio savininkas);

39.5. kreiptis į policiją, kad būtų laikinai apribotas pateikimas į statinio teritoriją ar patalpą, būtų sustabdyti vykdomi darbai, apribotas ar uždraustas transporto eismas, jeigu kyla pavojus aplinkai, viešajai tvarkai, asmenų ar valstybės saugumui;

39.6. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių teisės pažeidimų bylas teismui.

VI. SKUNDŲ IR PAREIŠKIMŲ NAGRINĖJIMAS

40. Skundas (pareiškimas) teritorijų planavimo klausimais nagrinėjamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymu (1991, Nr. 24-635; 1997, Nr. 69-1735), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir kitais teisės aktais.

41. Skundas (pareiškimas) statybos ar statinio naudojimo klausimais nagrinėjamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, kitais teisės aktais ir normatyviniais statybos techniniais dokumentais.

VII. ATSKAITOMYBĖ IR ATSAKOMYBĖ

42. Pagal šiuose Nuostatuose nustatytas funkcijas apskričių viršininkų administracijų teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai) teikia informaciją apie savo veiklą Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, taip pat Valstybinę aplinkos apsaugos inspekciją – aplinkos ministrui, apskričių viršininkų administracijų žemės tvarkymo departamentai - Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos – žemės ūkio ministrui gaunančių informaciją institucijų nustatytu laiku ir jų nustatytos apimties.

43. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų vykdymo valstybinę priežiūrą atliekanti inspekcija, įgaliota įstaiga, institucijos padalinys atskaitingi institucijai, kurios reguliavimo sričiai ji priklauso.

44. Apskričių viršininkų administracijų teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai) teikia Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (šių institucijų nustatyta tvarka) informaciją apie išduotus statybos leidimus, pripažintus tinkamais naudoti statinius, nebaigtą ir savavališką statybą, taip pat apie patikrintus teritorijų planavimo dokumentus.

45. Valstybės institucijų (viešojo administravimo subjektų), atliekančių teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą bei statinių naudojimo priežiūrą, pareigūnai ir specialistai už šių Nuostatų pažeidimus atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1776](#), 2002-11-13, Žin., 2002, Nr. 111-4906 (2002-11-20), i. k. 1021100NUTA00001776

Nr. [867](#), 2004-07-12, Žin., 2004, Nr. 109-4075 (2004-07-15), i. k. 1041100NUTA00000867

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1165](#), 2000-09-28, Žin., 2000, Nr. 83-2520 (2000-10-04), i. k. 1001100NUTA00001165

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 370 dalinio pakeitimo ir 2000 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 187 papildymo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1776](#), 2002-11-13, Žin., 2002, Nr. 111-4906 (2002-11-20), i. k. 1021100NUTA00001776

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 370 "Dėl Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [867](#), 2004-07-12, Žin., 2004, Nr. 109-4075 (2004-07-15), i. k. 1041100NUTA00000867

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 370 "Dėl Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų patvirtinimo" pakeitimo